

FINANSDEPARTEMENTET
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

Høringsuttalelse - forslag til nytt regelverk for kassasystemer

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 15. februar 2012 hvor Skattedirektoratets utredning "Nytt regelverk for kassasystemer" ble sendt på høring.

Skattedirektoratet har bedt om kommentarer til utredningen fra de fem skatteregionene, og har mottatt merknader fra tre av disse. Med unntak av vår kommentarer knyttet til hvem som bør være innkrevingsmyndighet for overtredelsesgebyr og tvangsmulkt (se pkt. 3 nedenfor) er de fleste av høringskommentarene (pkt. 1,2 og 4) basert på innspill fra skattekontorene.

Skattedirektorat mener det nye regelverket vil innebære en betydelig redusert risiko for unndragelser av skatter og avgifter i kontantbransjene, og det vil dermed sikre likere konkurransevilkår i disse bransjene. Regelverket vil dessuten forenkle kontrollarbeidet i stor grad. Sentrale punkter i forslaget til nytt regelverk som vil bidra til dette er:

- kravene til påbudte (og forbudte) funksjoner i kassasystemene, herunder krav til elektronisk journal
- produkterklæring fra leverandørene
- meldeplikt for de bokføringspliktige
- overtredelsesgebyr, som kan ilegges både leverandører og bokføringspliktige

I høringsbrevet er det spesielt bedt om synspunkt på kravet til oppbevaring av "kassaruller" i ti år, jf. bokføringsloven § 13. Et av skattekontorene har påpekt at erfaringer fra kontroller er at endringene i Z-oppgjør avsløres ved gjennomgang av journalene, og at disse manipuleringene ikke kunne vært avdekket uten tilgang på journalene. Etter forslaget til nye regler vil det ikke lenger være tillatt med papirbaserte kassaruller, men det skal være en elektronisk journal. Skattedirektoratet legger til grunn at det ikke vil være særlig byrdefullt å oppbevare slike elektroniske opplysninger i den lovbestemte tiårsperioden. Etter vår oppfatning kan spørsmålet om nedsatt oppbevaringstid likevel tas opp til ny vurdering etter at de nye reglene har virket en periode. Uansett bør det være slik at ev. nedsatt oppbevaringstid ikke får virkning for kassaruller/journaler som gjelder perioden før de nye kassareglene trådte i kraft.

Skattedirektoratets øvrige høringsuttalelse inndeles i kommentarer til hhv. kassasystemforskriften, og bokføringsforskriften, pkt. 1 og 2. Spørsmålet om regulering av innkrevingsmyndighet for gebyr og tvangsmulkt som fastsettes i medhold av kassasystemloven og bokføringsloven kommenteres i punkt 3. Til slutt knyttes noen kommentarer til rapportens pkt. 10 Økonomiske og administrative konsekvenser.

1 Merknader til forslaget til forskrift om krav til kassasystem (kassasystemforskriften)

1.1 Kassasystemforskriften § 1-2 bokstav b - Definisjon av "kassapunkt"

I kassasystemforskriften § 1-2 bokstav b defineres "kassapunkt" slik:

fysisk plassering av kassasystem og terminaler eller annet som er tilkoblet kassasystem og hvor betaling finner sted.

I et restaurantlokale kan det være en "kelnerkasse" der bestillinger registreres og regninger tas ut, men hvor det ikke oppbevares kontanter. Kontanter oppbevares og betaling legges for eksempel i en kasse i baren.

Siden det ikke finner sted betaling ved "kelnerkassen", vil "kelnerkassen" kunne oppfattes ikke å være omfattet av definisjonen av "kassapunkt". Bokføringsforskriften § 5a-14 om dagsoppgjør stiller krav om at det skal tas ut z-rapport fra hvert enkelt kassepunkt. At "kelnerkassen" kan oppfattes å falle utenfor definisjonen av kassapunkt er uheldig. Hensikten med bestemmelsen er at det skal foretas et dagsoppgjør for alle salgssteder hvor det er registrert omsetning. Skattedirektoratet foreslår følgelig at definisjonen endres slik at den ikke knyttes til betalingsstedet, men til det stedet hvor salget er registrert. Vi foreslår følgende ordlyd:

b) kassapunkt: fysisk plassering av kassasystem og terminaler eller annet som er tilkoblet kassasystem og hvor *salg registreres*.

1.2 Kassasystemforskriften § 1-2 bokstav j - Definisjon av "løpende anvendelse"

I kassasystemforskriften § 1-2 bokstav j) defineres "løpende anvendelse" slik:

registrering av salg mv. og utskrift av kvitteringer som nevnt i bokstavene d til h. Også endring av priser, korreksjoner, skuffeåpninger (nullinnslag), utskrift av rapporter og lignende, samt endringer av programvare og midlertidig tilkobling av ekstern programvare anses som løpende anvendelse,

Den løpende anvendelsen skal registreres fortløpende i kassasystemet og fremgå av elektronisk journal. Definisjonen ovenfor kan oppfattes å være en uttømmende oppregning av hva som inngår i løpende anvendelse. For eksempel kan det synes som om tilkobling av ekstern maskinvare faller utenfor begrepet. Erfaringer fra Sverige viser at kvitteringer kan skrives ut uten at de registreres i journalen ved at strømmen brytes. Et annet eksempel på hva som bør inngå i definisjonen er selve oppstarten av systemet.

Vi foreslår derfor at innledningen på definisjonen endres slik at det går klart frem at den omfatter "all bruk" av kassasystemet, og at det etterfølgende kun er eksempler på slik bruk:

j) løpende anvendelse: *all bruk av kassasystemet, herunder registrering av salg mv., utskrift av kvitteringer som nevnt i bokstavene d til h, endring av priser, korreksjoner, skuffeåpninger (nullinnslag), utskrift av rapporter og lignende, samt endringer av programvare og midlertidig tilkobling av eksternt programvare.*

Definisjonen av løpende anvendelse i bokføringsforskriften § 5a-1 endres tilsvarende.

1.3 Kassasystemforskriften § 2-7- Elektronisk journal

I kassasystemforskriften § 2-7 første ledd fremgår det at elektronisk journal skal være sikret mot endring. Skattedirektoratet forstår bestemmelsen slik at når opplysningene ligger lagret i elektronisk journal på kassasystemet, skal ikke den bokføringspliktige ha noen mulighet til å endre opplysningene, dvs. at ingen hos den bokføringspliktige skal ha kjennskap til passord for å endre databasen.

Utfordringen med å sikre elektronisk journal er først og fremst i ROM-baserte kassasystem, hvor lagringskapasiteten på systemet er begrenset. I kassasystemforskriften § 2-7 første ledd fremgår det at systemet ved overføring av elektronisk journal til et annet elektronisk medium, skal produsere en fil direkte fra elektronisk journal som "ikke enkelt lar seg redigere". Skattedirektoratet påpeker at krav om sikring av elektronisk journal er fundamentalt viktig for å hindre senere endringer i de registrerte opplysningene. Forslaget på dette området, hvor det ikke kreves absolutt sikkerhet, må således anses som et absolutt minimum for hva som bør kreves.

Et skattekontor foreslår at det for sikring av elektronisk journal for ROM-baserte kassasystemer bør settes krav til funksjonalitet som genererer en sjekksum (unik nøkkel) basert på innholdet i de eksporterte filene. Skattekontoret mener at systemet må sikre lagring og tilgang til sjekksummer for verifikasjon av integriteten av de eksporterte journalfilene. Dette kan gjøres ved at de lagres på sikker måte i systemet og fremkommer på rapporter som tas fra systemet. Skattedirektoratet bemerker at det i utredningen, pkt. 8.1.3.2, er skissert fem alternativer som vil kunne oppfylle kravet til sikker elektronisk journal. I utredningen er det lagt til grunn at det bør være opp til den enkelte leverandør av kassasystemer å velge den løsningen man mener er hensiktsmessig. Skattedirektoratet mener at en løsning basert på sjekksum trolig kunne vært nevnt som et sjetteste alternativ, og ikke bør utelukkes i fremtidige løsninger. Forutsetningen for at dette skal være akseptabelt må være at leverandørene og skattemyndighetene blir enige om en standard for hvilke data fra de ulike filene som skal brukes for å generere sjekksummene. Skattedirektoratet er imidlertid av den oppfatning at en slik løsning ikke bør gjøres obligatorisk.

1.4 Kassasystemforskriften § 2-8-8 – Kvittering fra betalingsterminal

Et av skattekontorene har påpekt at de nå i flere saker har konstatert at omsetning som blir betalt med kort ikke blir registrert i kassasystemet. På den bakgrunn er det ønskelig at det stilles krav om integrerte bankterminaler. Det fremgår av høringsnotatet at dette er det beste virkemiddelet for å hindre at omsetningen holdes utenfor registrering. I rapportene er det imidlertid vist til at krav om integrert

bankterminal vil påføre mange bokføringspliktige en ekstra kostnad, som kommer i tillegg til eventuell oppgradering eller nyanskaffelse av kassasystem. Av den grunn er det ikke foreslått å innføre et slikt krav i denne omgang.

2 Merknader til forslaget til endringer av forskrift om bokføring (bokføringsforskriften)

2.1 Bokføringsforskriften § 5a-2 fjerde ledd

Etter bokføringsforskriften § 5a-2 fjerde ledd skal tips registreres særskilt i kassasystemet hvis systemet har slik funksjonalitet. Hvis systemet ikke har slik funksjonalitet, kan tips ikke oppbevares i kassasystemet. Hensikten med bestemmelsen synes først og fremst å være at alle kontanter som oppbevares i kassen skal være dokumentert, ikke å lage bestemte regler for å dokumentere tips.

Mottatt tips er skattepliktig inntekt for de ansatte. Hvis tips mottas av en næringsdrivende, vil den bli å regne som en del av virksomhetsinntekten. Det er derfor viktig at også tips dokumenteres fortløpende.

Skattedirektoratet mener da at forslaget til regel enten må være slik at det stilles et krav om at bransjer som mottar tips, må velge kassasystem som har slik funksjonalitet, eller at det, uavhengig av systemvalg, ikke stilles krav om at tips registreres på kassasystemet, men at tips da må telles og dokumenteres særskilt via dagsoppgjøret. Hvis den bokføringspliktige ikke registrerer tips på kassasystemet, kan tips heller ikke legges i kassaskuffen.

Etter vår mening kan det by på praktiske problemer å registrere kontanttips fortløpende på kassasystemet. Tips mottas gjerne etter at selve omsetningen er registrert, for eksempel ved at det legges igjen mynter på bordene eller bardisken. Ofte kan det dreie seg om små beløp, for eksempel noen kronestykker pr. halvliter. Etter vår mening taler dette mot å innføre et krav om å registrere tips på kassasystemet, uavhengig av om det aktuelle systemet har slik funksjonalitet. Skattedirektoratet foreslår heller at bokføringsforskriften § 5a-2 fjerde ledd utformes som en "kan"-bestemmelse og at det stilles særskilte krav om å dokumentere tips dersom tips ikke registreres på kassasystemet.

§ 5a-2 fjerde ledd foreslås endret slik:

Tips *kan* registreres særskilt i kassasystemet hvis systemet har slik funksjonalitet og *kontanttips oppbevares i kassaskuffen. Registrering skal da også omfatte tips betalt med betalingskort mv.*¹. Dersom tips ikke registreres særskilt på kassasystemet, kan kontanttips ikke oppbevares i kassaskuffen.

Det foreslås et nytt fjerde ledd i § 5a-14 Dagsoppgjør

Hvis tips ikke er registrert på kassasystemet, jf. § 5a-2 fjerde ledd, skal kontanttips telles opp særskilt og fremgå av dagsoppgjøret.

¹ Bestemmelsen dekker også der betaling skjer med mobiltelefon, paypal, gavekort mv.

2.2 Bokføringsforskriften § 5a-6-1 – Utskrift av salgskvittering mv.

Etter bokføringsforskriften § 5a-6-1 første ledd skal det ved hvert salg skrives ut en salgskvittering fra kassasystemet som skal fremlegges for kunden. Denne skal fremlegges for kunden også når kvitteringen overleveres kunden elektronisk, jf. § 5a-6-2.

Bakgrunnen for at det er stilt krav om utskrift av salgskvittering er å sikre at salgene blir endelig registrert i kassasystemet, jf. også analysen av unndragelsesmetoder i utredningen. I en kontrollsituasjon vil skattemyndighetene dessuten kunne se at regelverket blir fulgt ved å observere om salget blir avsluttet ved at kvittering skrives ut. Dette er et sentralt element i forslaget til nytt regelverk. Det som taler i mot et slikt krav er først og fremst miljøhensyn.

Krav om kvitteringer er også et sentralt element i de svenske kassareglene. På flere svenske nettsteder² meldes det i april/mai 2012 om at Skatteverket nå aksepterer digitale kvitteringer. Det er imidlertid usikkert hvilken løsning som velges for å sikre at kontrollmyndighetene skal kunne se at en slik elektronisk kvittering faktisk "skrives ut". Skattedirektoratet foreslår at den ev. svenske løsningen på dette området vurderes nærmere når den er formalisert.

2.3 Bokføringsforskriften § 5a-7-2 Krav til dokumentasjon av andre korreksjonsposter

Etter bokføringsforskriften § 5a-7-2 annet ledd skal det ved korreksjoner som gjelder tidligere registrert salg, foreligge ytterligere dokumentasjon som underbygger korreksjonen. Tilbakebetaling til kunde skal dokumenteres med kundens signatur og telefonnummer. I utredningen omtales det ikke særskilt om denne dokumentasjonen er en del av primærdokumentasjonen som skal oppbevares i ti år, eller om den er å anse som sekundærdokumentasjon som skal oppbevares i tre år og seks måneder.

Etter Skattedirektoratets oppfatning er det her stilt et særskilt krav til hvordan en bestemt transaksjon (korreksjoner som innebærer utbetaling til kunde) skal dokumenteres. Denne dokumentasjonen blir da å regne som dokumentasjon av bokførte opplysninger (primærdokumentasjon) som skal oppbevares i ti år, jf. bokføringsloven § 13 annet ledd, jf. første ledd nr. 3.

2.4 Bokføringsforskriften § 5a-14 – Dagsoppgjør

I henhold til bokføringsforskriften § 5a-14 annet ledd skal det – på samme måte som for kassapunkt – tas ut rapport fra hver enkelt betalingsterminal over de betalingene og uttakene som er registrert. Ved kontroll opplever skattekontorene ofte at den rapporten som tas ut fra terminalen til bruk ved dagsoppgjøret er en "avstemmingsrapport". Disse rapportene er ikke nummererte. Det er da ingen garanti for at den rapporten som ligger ved dagsoppgjøret omfatter hele dagens omsetning. Det er derfor ønskelig at det i forskriftsteksten presiseres at bankterminalrapportene som benyttes ved dagsoppgjøret

² Se for eksempel www.kassalagen.se/nvheter

skal være automatisk nummererte. Det er også ønskelig at tips mottatt med kort identifiseres, jf. pkt. 2.1.

Det foreslås følgende endringer i § 5a-14 annet ledd:

Tilsvarende skal det ved dagens slutt utarbeides rapport fra hver enkelt betalingsterminal over de betalinger og uttak som er registrert. *Den delen av betalingene som gjelder tips skal fremgå særskilt. Rapporten skal være fortløpende nummerert med maskinelt tildelte nummer*”.

Når det gjelder forslag til § 5a-14 nytt fjerde ledd, vises det til pkt. 2.1 ovenfor.

2.5 Bokføringsforskriften § 5a-15 – Oppbevaring og elektronisk tilgjengelighet

I bokføringsforskriften § 5a-15 annet ledd er det stilt krav om at kassasystemet i sin helhet må befinne seg i Norge og at elektronisk journal til enhver tid skal oppbevares i Norge. Skattedirektoratet kan se behov for unntaksregler knyttet til ”mobile virksomheter”. Dette vil typisk gjelde bransjer som driver transport til og fra utlandet, for eksempel buss- og ferjetransport, og ev. andre bransjer som driver kontantsalg om bord på transportmiddelet.

Det foreslås følgende tillegg i § 5a-15 annet ledd:

Kassasystemet må i sin helhet befinne seg i Norge. Elektronisk journal skal til enhver tid oppbevares i Norge og opplysningene skal være tilgjengelige elektronisk i hele oppbevaringstiden. *Kassasystemet kan likevel bringes midlertidig ut av Norge dersom dette skjer som ledd i transportvirksomhet til eller fra utlandet.*

2.6 Bokføringsforskriften § 5a-16-5 – Unntak fra krav til kassasystem for inngangspenger og garderobeavgift

Etter gjeldende rett har ikke serveringssteder med alkoholserving krav om å dokumentere inngangspenger og garderobeavgift ved bruk av kassaapparat, men kan i stedet benytte gjenpart av forhåndsnummererte billetter, der det klart fremgår hva gjesten har betalt og hva betalingen gjelder, jf. bokføringsforskriften § 8-5-4. Bokføringsstandardstyret har i delrapport III foreslått å utvide dette unntaket, slik at det gjelder alle bokføringspliktige som tar inngangspenger og garderobeavgift. Bokføringsstandardstyret la vekt på at det ikke var noen grunn til at dette unntaket skulle være forbeholdt serveringssteder som serverer alkohol, og mente at behovet for å bruke alternative dokumentasjonsmåter enn kassaapparat for dokumentasjon av inngangspenger trolig er like stort både hos øvrige serveringssteder og i andre bransjer, eksempelvis i forbindelse med inngang på messer, festivaler og lignende.

Bokføringsstandardstyrets forslag er videreført i forslaget til nytt regelverk for kassasystemer, jf. forslaget til ny § 5a-16-5 i bokføringsforskriften.

Som flere skattekontor har påpekt viser erfaring at det er stor risiko for betydelige unndragelser knyttet til denne type omsetning. Svart omsetning herfra blir ofte benyttet til svart avlønning av egne ansatte,

vakter eller artister/DJ. Et skattekontor har påpekt at det i Sverige er kontrollerfaringer som viser at det nå unndras mer penger i entré og garderobe enn tidligere. Ved kun å kreve omsetningen dokumentert i form av gjenpart av forhåndsnummererte billetter, er det forholdsvis enkelt å kun bokføre deler av omsetningen, uten at dette fremstår som mangelfullt i regnskapet.

Det bør således stilles krav om at også inngangspenger og garderobeavgift registreres ved bruk av kassasystem. Hensynet til å motvirke svart omsetning hos virksomheten selv, samt omsetningens mulige anvendelse som betaling for uregistrert arbeidskraft, taler sterkt for dette. Forslaget til utvidelse av eksisterende unntak synes dessuten å medføre at bransjer som hovedsakelig har sine inntektskilder fra inngangspenger, for eksempel utstillinger, teater, museer, og sirkus faller utenfor krav til å benytte kassasystem. Snarere enn å utvide unntaket for inngangspenger og garderobeavgift, mener Skattedirektoratet at gjeldende unntak for serveringssteder, jf. bokføringsforskriften § 8-5-4, bør endres slik at det ikke lenger kan benyttes billetter for å dokumentere kontantsalg. Det er imidlertid ønskelig at det ved registrering av slikt salg på kassasystem fortsatt stilles krav om registrering/dokumentasjon av gjester som gis gratis inngang/garderobe.

Ved å innføre plikt til å registrere omsetningen i kassasystem, vil skatteetaten også kunne reagere med overtredelsesgebyr dersom registrering av omsetningen ikke skjer. Mulighet for å bli ilagt overtredelsesgebyr må antas å ha en viss preventiv effekt.

Vi foreslår således at forslaget til § 5a-16 utgår.

Det foreslås at bokføringsforskriften § 8-5-4 *Dokumentasjon av inngangspenger og garderobeavgift* gis følgende ordlyd:

På kassasystemet, jf. § 5a-2, skal det også registreres gjester som gis fri adgang og /eller fri garderobe.

Gjester som gis fri adgang skal da spesifiseres som en "hovedgruppe" på Z-rapporten, jf. kassasystemforskriften § 2-8-3, jf. § 2-8-2 bokstav f.

2.7 Bokføringsforskriften § 8-2-3 – Dokumentasjon av kontantsalg

Etter forslaget til endringer i bokføringsforskriften § 8-2-1 skal bokføringspliktige som driver taxinæring registrere kontant- og kredittsalg ved bruk av taksameter som tilfredsstillt kravene i forskrift 1. oktober 2009 nr. 1226 om krav til taksametre. Taxinæringen faller dermed utenfor det nye regelverket for kassasystemer.

Bokføringsforskriften § 8-2-3 stiller krav om opplysninger på skiftappen, hvor bl.a. brutto innkjørt beløp fordelt på kontant og kreditt skal fremgå. I punkt 2.1 og 2.4 ovenfor har Skattedirektoratet foreslått særskilte bestemmelser for dokumentasjon av tips. Det er ikke foreslått et absolutt krav om at tips skal registreres på kassasystemet, fordi dette kan være praktisk vanskelig i en del bransjer. Hvis tips ikke registreres på kassasystemet, skal det uansett fremgå av dagsoppgjøret.

Når det gjelder taxinæringen er Skattedirektoratet kjent med at det i dag tilbys godkjente taksametre fra fem leverandører. Alle de systemene som tilbys har funksjonalitet for å registrere både kontanttips og tips som betales med betalingskort. Taxinæringen er en bransje som regelmessig mottar tips. I denne bransjen går det lang tid mellom hver transaksjon, noe som tilsier at det ikke er problematisk å registrere tips fortløpende i taksametersystemet. Når også de taksametrene som tilbys på markedet har funksjonalitet til å registrere tips, bør det etter vår mening settes krav om at denne funksjonaliteten benyttes. Skattedirektoratet foreslår følgelig en ny nr. 5 i bokføringsforskriften § 8-2-3. Øvrige bestemmelser forskyves tilsvarende.

5. kontanttips og tips som betales med betalingskort mv.

3 Særskilt om innkrevingsmyndighet for gebyr som fastsettes i medhold av bokføringsloven

Forslaget til regelverk innebærer at både bokføringspliktige og leverandører av kassasystem kan ilegges overtredelsesgebyr. Leverandørene kan også ilegges tvangsmulkt dersom de ikke etterkommer pålegg om å utlevere programvare mv. til skattekontoret innen den fastsatte fristen.

Hjemlene for å illegge overtredelsesgebyr og tvangsmulkt er foreslått plassert i bokføringsloven og i kassasystemloven. Både overtredelsesgebyr og tvangsmulkt skal etter forslaget ilegges av skattekontoret. Skattedirektoratet finner det da også naturlig at det er skattekontoret som er den rette innkrevingsmyndighet. Vi mener også at det er mest hensiktsmessig å regulere skattekontorets innkrevingsmyndighet i skattebetalingsloven.

Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt kan ikke innfortolkes i de skatte- og avgiftskravstyper som er nevnt i skattebetalingsloven § 1-1, og de nye kravstypene må derfor gis klar forankring i lovteksten. Skattebetalingsloven § 1-1 tredje ledd bokstav a til d gjelder krav som oppstår i tilknytning til de skatte- og avgiftskrav som følger av annet ledd eller har nær sammenheng med slike krav, uten at de kan kalles skatte- og avgiftskrav i egentlig forstand. For slike krav er det bestemt at reglene om skatte- og avgiftskrav gjelder tilsvarende så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.

Det foreslås at overtredelsesgebyr og tvangsmulkt etter kassasystemloven og bokføringsloven plasseres i skattebetalingsloven § 1-1 tredje ledd bokstav c sammen med tilsvarende regler om tvangsmulkt etter skattebetalingsloven § 5-16, arveavgiftsloven § 43, merverdiavgiftsloven § 21-1 og ligningsloven § 10-6.

Skattebetalingsloven § 2-6 angir rett innkrevingsmyndighet for kravstyper som nevnt i § 1-1 tredje ledd. Bestemmelsens tredje ledd gir departementet myndighet til å gi regler i forskrift om hvem som skal innkreve krav som nevnt i § 1-1 tredje ledd bokstav c og d. Slike bestemmelser er gitt i skattebetalingsforskriften § 2-6-1 og det foreslås at skattekontorets innkrevingsmyndighet for overtredelsesgebyr og tvangsmulkt plasseres her.

Skattedirektoratet foreslår etter dette følgende lov- og forskriftsendringer:

I skattebetalingsloven § 1-1 tredje ledd bokstav c gjøres følgende endringer:

c) tvangsmulkt etter § 5-16, lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 43, *kassasystemloven § 7*, merverdiavgiftsloven § 21-1 og ligningsloven § 10-6, og *overtredelsesgebyr etter kassasystemloven § 6 og bokføringsloven § 15a*

I skattebetalingsforskriften § 2-6-1 første ledd gjøres følgende endringer:

(1) Tvangsmulkt etter arveavgiftsloven § 43, *kassasystemloven § 7* og merverdiavgiftsloven § 21-1, og *overtredelsesgebyr etter kassasystemloven § 6 og bokføringsloven § 15a innkreves av skattekontoret*

Nærmere om forfall, renter og tvangsgrunnlag

Ifølge utredningen er forfallstidspunktet for overtredelsesgebyr foreslått regulert i særlovene, hhv. i kassasystemloven § 6 sjette ledd og bokføringsloven § 15a fjerde ledd. Det er foreslått at betalingsfristen skal være fire uker fra vedtaket. Skattebetalingsloven kap 10 regulerer imidlertid forfall for skatte- og avgiftskrav som omfattes av skattebetalingsloven. Dersom overtredelsesgebyrene plasseres i skattebetalingslovens § 1-1, vil det etter vår oppfatning være mest naturlig at reglene om forfall for disse kravene plasseres i skattebetalingsloven kapittel 10, og ikke i særlovene. På denne måten får man en samlet oversikt over reglene om forfall for skatte- og avgiftskrav og en forbindelseslinje til andre aktuelle regler i skattebetalingsloven.

Forfallsreglene har nær sammenheng med bestemmelsene som omhandler de følger det får dersom en betalingsfrist ikke overholdes. Regler om dette følger av de etterfølgende kapitlene i skattebetalingsloven, bl.a. reglene om renter i kapittel 11 og reglene om tvangsinnfordring i kapittel 14, ev. også kapittel 13 om motregning.

Bestemmelsene om renter og tvangsgrunnlag i kassasystemloven §§ 6 og 7 og bokføringsloven § 15a kan da utgå.

Forfallstidspunktet for tvangsmulkt og overtredelsesgebyr bør etter vår mening plasseres i skattebetalingsloven § 10-51 som regulerer forfall av "andre skatte- og avgiftskrav". Alle kravene som er listet opp i § 10-51 forfaller *"tre uker etter at melding om kravet er sendt"*.

I forslaget til regelverk er forfallstidspunktet (betalingsfrist) for overtredelsesgebyrene knyttet opp mot vedtakstidspunktene, jf. ordlyden i kassasystemloven § 6, sjette ledd *"betalingsfristen er fire uker fra vedtaket om overtredelsesgebyr"* og bokføringsloven § 15a fjerde ledd *"oppfyllelsesfristen er fire uker fra vedtaket om overtredelsesgebyr"*. Det vil være hensiktsmessig å knytte forfallstidspunktet opp mot vedtakstidspunktet for overtredelsesgebyr etter bokføringsloven § 15a, siden gebyret er ment å kunne ilegges på stedet.

Samme hensyn gjør seg ikke gjeldende i forhold til overtredelsesgebyret etter kassasystemloven § 6 eller tvangsmulkt etter kassasystemloven § 7, der vedtakene uansett sendes til mottakeren. Disse kravene vil derfor kunne sammenlignes med de andre krav som er regulert i skattebetalingsloven § 10-51 og som *"forfaller til betaling tre uker etter at melding om kravet er sendt"*. Det foreslås derfor at disse kravene skal behandles tilsvarende.

Skattedirektoratet foreslår etter dette følgende endringer i skattebetalingsloven § 10-51:

- (1) Følgende skatte- og avgiftskrav forfaller til betaling tre uker etter at melding om kravet er sendt:
- h) overtredelsesgebyr etter kassasystemloven § 6*
 - i) tvangsmulkt etter kassasystemloven § 7*
- (2) *Overtredelsesgebyr etter bokføringsloven § 15a forfaller til betaling tre uker fra vedtaket.*

Følgende lovbestemmelser utgår:

- Kassasystemloven § 6 sjette og åttende ledd og § 7 femte ledd
- Bokføringsloven § 15a fjerde og sjette ledd

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

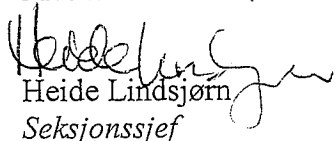
I utredningens punkt 10.2.1.1 er kostnadene for anskaffelse av nytt kassasystem anslått til kr 20 000 for ROM-baserte kassasystem og kr 30 000 for PC-baserte kassasystem. Et skattekontor har påpekt at dette anslaget synes å være høyt, og viser i den sammenheng til erfaringene fra Sverige. I Sverige tilbys de enkleste kassasystemene, inkludert en egen kontrollenhet, til ca SEK 10 000.

Skattedirektoratet bemerker at anslaget i rapporten er beheftet med usikkerhet. Selv om prisen på kassasystem skulle bli slik det er anslått i rapporten, fremstår det i rapporten som ganske klart at et nytt regelverk for kassasystemer totalt vil føre til økte skatteinntekter og et mer rettferdig konkurranseforhold for de bokføringspliktige.

Innføring av nye regler kommer til å medføre et stort behov for informasjon til alle parter i markedet; kunder, bokføringspliktige, leverandører mv. Ikke minst forventes det at behovet for informasjon til leverandører vil bli stort. De som skal produsere kassasystemene kan for eksempel finne løsninger som ikke har vært diskutert tidligere.

Erfaringer fra Sverige viser at dette er et omfattende arbeid som stiller krav til roller og spesialkompetanse. Selv om det i Norge er valgt en mer regelbasert løsning, vil det være behov for at Skatteetaten har en beredskap for å gi svar på alle de tekniske og juridiske spørsmålene som vil komme.

Med hilsen

Heide Lindsjorn

Seksjonssjef

Rettsavdelingen, foretaksskatt
Skattedirektoratet

Inger Johanne Stolt-Nielsen